

УЧИТЕЛКА.

А защо да нематъ разумъ? тѣ имать воля, която не слуша тѣхнѣтъ мисль. Лударіитѣ, които правѣтъ челоуѣцитѣ, доказвать че тѣ — челоуѣцитѣ — сѣ свободни; и когато видимъ животнытѣ да работѣтъ нѣщо разумно, ный трѣбва да си помыслимъ че тѣ немогѣтъ да работѣтъ друго яче; защо, ако бѣхѣ имали тѣ воля като челоуѣцитѣ, тѣ щехѣ да правѣтъ и глупости като тѣхѣ. Грозданината маймуна щеше да пие вино и другъ пѣтъ ако имаше воля, както и Синджирліата Иванъ когото днесъ отнесохъ съ кола у дома му по причинѣ че бѣше ся опилъ, и който нема да ся остави да пие и ютрѣ.

СОФІЯ.

Но, животнытѣ като нематъ ни *мисль*, ни *воля* кой ги кара да работѣтъ, учителко драга?

УЧИТЕЛКА.

Богъ, който ги е създалъ, имъ е далъ вмѣсто разумъ единъ природенъ нагонъ, който ги насилва да правѣтъ сичкытѣ работы, които ся дѣлжни да вършѣтъ. Той ви е далъ едно кученце за да вы забавля и да вы пази. Туй кученце не е свободно да вы не обыча, ако быхте му давали секой день яденіе. Не е свободно да мълчи, ако влѣзне въ одажтѣ ви, нѣкой когото непознава; то лае покрай него, щото да вы извѣсти, та да ся чувате отъ тогози, който може бы да е влѣзналъ за да вы убіе, или обере.

ВЪЛКАНА.

Ахъ! сладка учителко, колко щехъ да бѣдѣ честита както азъ, тѣй и сичкытѣ челоуѣци, ако Богъ ни бѣше далъ както на животнытѣ вмѣсто ра-